

Małgorzata Godlewska

**Konspekt lekcji historii w klasie V
szkoły podstawowej do podręcznika *Człowiek i jego cywilizacja***

czas 1 godz.

TEMAT: Społeczeństwo średniowieczne.

TREŚCI:

- drabina społeczna – seniorzy i wasale,
- społeczeństwo stanowe,
- prawo na straży porządku publicznego.

CELE LEKCJI:

CEL OGÓLNY – zapoznanie ze strukturą społeczeństwa średniowiecznego

CELE OPERACYJNE:

- uczeń pamięta i rozumie pojęcia: pańszczyzna, stan, lenno, senior, wasal;
- uczeń potrafi przedstawić obowiązki wasala względem seniora,
- **uczeń wie, z czego wynikała przynależność do danego stanu, -**
- **uczeń potrafi wskazać różnice w położeniu poszczególnych stanów, -**
- uczeń zna różnice między prawem zwyczajowym a pisany,

Cel wychowawczy: wskazanie na zalety życia w państwie prawa, w którym obowiązuje zasada równości wszystkich ludzi wobec prawa gwarantowana przez konstytucję;

Standardy: 1.2, 2.4, 3.3a, 3.4

Ścieżki:

Wychowanie do życia w społeczeństwie – moduł -

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie:

- jednostka, społeczeństwo, naród, państwo: **Konstytucja RP.**

Metody : pogadanka, praca z podręcznikiem, praca z zeszytem ćwiczeń, praca w grupach, drama;

Materiały: tekst z podręcznika „ *Historia i społeczeństwo 5. Człowiek i jego cywilizacja*”, tekst z zeszytu ćwiczeń dotyczący hołdu lennego str. 74 , ilustracje, zestaw praw i obowiązków dawnych stanów do przyklejenia na planszy, plansze z prawami dziecka i źródłami prawa obowiązującego w Polsce, kartki papieru do pracy w grupach;

Umiejętności uniwersalne:

- twórcze rozwiązywanie problemów,
- prezentacja własnego punktu widzenia,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym;
- efektywna współpraca w zespole;

Powitanie klasy, sprawdzenie listy obecności i zapisanie tematu na tablicy;

Wprowadzenie

1.Przypomnienie wiadomości o epokach historycznych w tym średniowiecza:

- Co to jest epoka historyczna?
- Co to jest średniowiecze i jak długo trwało?
- Uczniowie zaznaczają na przygotowanych taśmach chronologicznych – czas trwania średniowiecza; zał nr.2

2.. Co oznacza słowo społeczeństwo?

Rozwinięcie

1. Charakterystyka prawa w średniowieczu - nauczyciel.
2. Zapoznanie z pojęciami: senior, wasal, lenno – ćwiczenie 1 str. 73 w zeszyście ćwiczeń.
3. Wyjaśnienie pojęcia feudalizm i zapisanie w zeszyście.

FEUDALIZM - ustrój społeczny, w którym jeden człowiek jest zależny od drugiego, czyli jest mu poddany. Zależność ta wynika stąd, że pan jest właścicielem ziemi a poddany jedynie ją użytkuje.

3. Scenka przedstawiająca hołd lenny z pomocą tekstu z zeszytu ćwiczeń-omówić obowiązki wasala względem seniora i ich obustronne korzyści;

4. Wyjaśnić pojęcie stan i zapisać w zeszyście: **Stanem nazywamy część społeczeństwa, która różni się od innych własnym prawem, mając swe przywileje i obowiązki.**

- Podział klasy na grupy w celu przygotowania charakterystyki poszczególnych stanów i wyjaśnienia pojęć: rycerstwo, duchowieństwo, mieszczaństwo, chłopstwo, przywilej, pańszczyzna, dziesięcina zał. nr.3
 - PODSUMOWANIE PRACY W GRUPACH – uzupełnienie planszy na której wypisane są stany (uczniowie dopasowują prawa i obowiązki do poszczególnych stanów przygotowane na kartkach przez nauczyciela)
 - Gdybyście żyli w średniowieczu, do jakiego stanu byście chcieli należeć i dlaczego?
5. Dziecko czyta tekst ***Prawo na straży porządku społecznego.***
- Co rozumiecie przez pojęcie prawo zwyczajowe?
 - Co to jest kodeks lub statut?
 - Jakie rodzaje kar stosowano w średniowieczu?
6. Uczeń czyta tekst ***Spółeczeństwo współczesne.***
- W czym wyraża się współczesna zasada równości wobec prawa?
 - Co to jest konstytucja?
 - Kiedy uchwalono I Konstytucję w Polsce?

Podsumowanie

- Kim był wasal?
- Kim był senior?
- Co to jest lenno?
- Co oznacza słowo stan?
- Co oznacza słowo przywilej?
- Co to jest pańszczyzna?

Synteza stosunków społecznych w średniowieczu i w czasach współczesnych – podsumowanie przez nauczyciela.

Kartkówka zał.nr.1

PRACA DOMOWA: ćw. 3 i 4 str.74 w zeszyście ćwiczeń i nauczyć się tematu.

zał. nr. 1

1. Z czego wynikała nierówność praw i obowiązków w średniowiecznym społeczeństwie?

- a. z zamożności
- b. z urodzenia się w określonej grupie społecznej
- c. z braku konstytucji

2. Wymień stany, z jakich składało się średniowieczne społeczeństwo?

.....
.....

3. Feudalizm to ustrój społeczny, w którym:

- a. władzę sprawują najbogatsi
- b. jeden człowiek jest zależny od drugiego
- c. wszyscy ludzie są sobie równi

4. Najwyższe prawo w danym kraju spisane w formie dokumentu to:

.....

1. Z czego wynikała nierówność praw i obowiązków w średniowiecznym społeczeństwie?

- a. z zamożności
- b. z urodzenia się w określonej grupie społecznej
- c. z braku konstytucji

2. Wymień stany, z jakich składało się średniowieczne społeczeństwo?

.....
.....

3. Feudalizm to ustrój społeczny, w którym:

- a. władzę sprawują najbogatsi
- b. jeden człowiek jest zależny od drugiego
- c. wszyscy ludzie są sobie równi

4. Najwyższe prawo w danym kraju spisane w formie dokumentu to:

.....

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
--	----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	------------	-----------	------------

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
--	----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	------------	-----------	------------

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
--	----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	------------	-----------	------------

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
--	----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	------------	-----------	------------

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
--	----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	-----------	----------	-----------	------------	-------------	------------	-----------	------------

Grupa I

RYCERSTWO -

Grupa II
DUCHOWIEŃSTWO -

Grupa III
MIESZCZAŃSTWO -

Grupa IV

CHŁOPI -

Grupa V
PRZYWILEJ -

Grupa VI
PAŃSZCZYŻNA -

Grupa VII
DZIESIĘCINA -